

ӨНДІРІСТІК ТӘЖІРИБЕ БОЙЫНША КҮНДЕЛІК- ЕСЕП

Студент: Рустамова Айым Рустамовна

"Ветеринария" факультеті

5В120100 мамандығы. Вм-401.4курс

Тәжірибе өткен орным: Алматы облысы, Талғар ауданы, «Амиран» ЖШС.

11/06/18ж: практика орнына келген күні.

14/07/18ж: практика орнынан кету күні.

Мазмұны:

I Кіріспе

1. "Амиран" ЖШС сипаттама

II Негізгі бөлімі:

1. Ветеринариялық іс-шара құжаттарымен танысу

2. Акушерлік, гинекология және ауыл шаруашылық малдарын жасанды ұрықтандыру, қолдан ұрықтандыруды жүзеге асыру

3. Буаздықты анықтау, буаз мал күтімі

4. Индетке қарсы алдын алу шаралар

5. "Амиран" ЖШС-да сиыр және бұзауды азықтандыру ерекшеліктері. Жаңа туылған бұзауларға күтім көрсету шаралары

6. Акушерлік-гинекологиялық ауруларын емдеу

7. Жұқпалы аурулардың алдын алу және емдеу шаралары

8. Хирургиялық аурулар және олардың емдеу шаралары

9. Жұқпалы емес аурулардың емдеу шаралары

III Қорытынды

IV Пайдаланған әдебиеттер

Мен, Рустамова Айым Рустамовна, "Ветеринария" факультеті, "Ветеринариялық медицина" мамандығының, 4-курс студенті 11.06.2018-14.07.2018 аралығында Алматы облысы, Талғар ауданы, Шымбұлақ ауылы, «Амиран» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінде өндірістік тәжірибеден өттім. Жетекшілік еткен шаруашылықтың бас ветеринар дәрігері –Камет Болғанбай.

1. "Амиран" ЖШС-не сипаттама.

2010 жылы 21 желтоқсанда ҚР Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев Қазақстандағы алғаш "Қазақ тағамтану академиясының зауыты" құрылысына бастау берді. 2014 жылы "Амиран-Агро" ЖШС ауыл шаруашылығы кешені ашылды

Бүгінде «Амиран-Агро» ЖШС иелігінде 1870 га суармалы жер, механикаландырылған жұмыстарды орындау мақсатында механикаландырылған кешен және жылына 8 760 000 литр сүт өндіруге мүмкіншілік беретін сүт фермасы кіреді. Шаруашылықта 257 га жүгері 450 га жоңышқа, 532 га соя, 150 га бидай, 450 га – ны арпа дақылдары алып жатыр. Ауыл шаруашылық кешенінің негізгі бағыты – сүтті бағыттағы асыл тұқымды сиыр, астық шаруашылығымен, соның ішінде дәнді дақылдармен (бидай, арпа, сұлы, соя және т.б.) және азық өңдеумен (пішен, пішендеме, сүрлем, сабан және т.б.) айналысу. Атап айтқанда, шаруашылыққа Голландиядан 2014 жылы сиырдың 780 бас голштин-фриз тұқымы әкелінген, бүгінгі күні саны 1340 басқа көбейтіліп отыр.

- Шаруашылықтағы өсіп-өндірілетін малдардың жалпы саны мынадай: ірі қара малы – 1340 бас, бұқа - 4 бас, құнажындар-400 бас, бұзаулар-230 бас.

Шаруашылық паспорты	
Шаруашылық атауы:	ЖШС «Амиран-Агро»
ЖШС директоры:	Пак Алла Валерьевна
Ауылдық округ атауы:	Шымбұлақ ауылы
Аудан атауы:	Талғар ауданы
Облыс атауы:	Алматы облысы
Электрондық адресі:	amiran.kz
Телефон:	8(727) 307 48

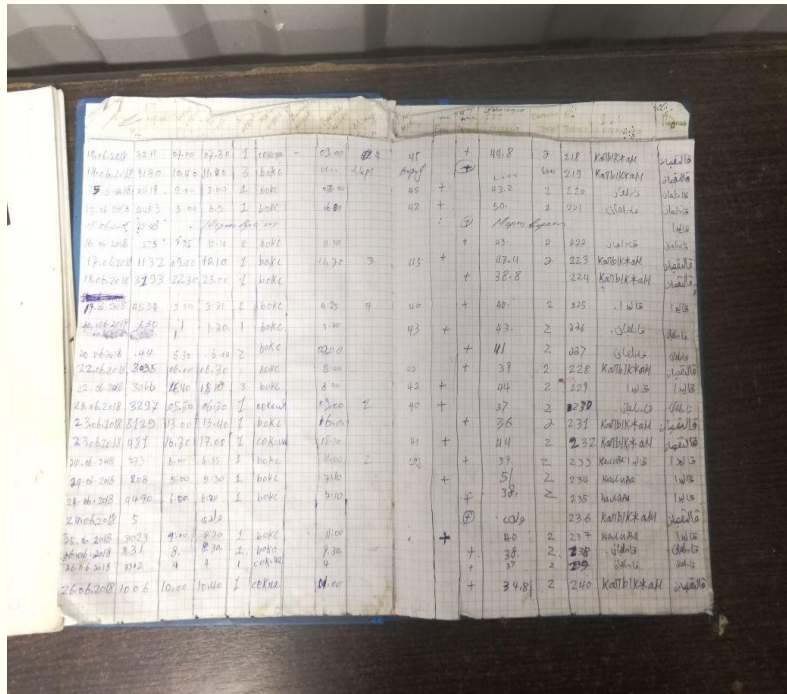
1-кесте. Әр секцияда ұсталған малдар саны маусым айында.

№ рет/секция	Мал басының саны
1(высокоудой)	120 бас
2(среднеудой)	280 бас
3(низкоудой)	135 бас
4(ранний сухостой)	88 бас
5(поздний сухостой)	42 бас
6(мастит)	12 бас
7(хромота)	18 бас
8(родилка)	8 бас
9(изолятор)	14 Бас
10(новотел)	45 бас

Өндірістік тәжірибе барысында, мен теориялық білімімді толықтыру, ветеринариялық іс-шараларды жоспарлау және ұйымдастыру, ветерина-риялық-санитариялық қадағалау жұмыстарын көріп таныстым. Шаруашылықтағы жануарлардың күйін бақылауды жүзеге асыру , ауру жануарларды емдеу, ветеринарлық шаралар дұрыс ұйымдастыру, іс-шаралар уақтылы және табысты жүзеге асыру, материалдық және қаржы ресурстарын ұтымды пайдалану жоспарларымен таныстым.

«Амиран-Агро» ЖШС қолданылатын ветеринариялық есеп, журналдары:

- Ауру жануарларды тіркеу журналы;
- Дезинфекция, дезинсекция және дератизациялық есеп журналы;
- Жануарды сояр алдындағы тексеріс журналы;
- Индеттік ауруларға қарсы іс-шара журналы

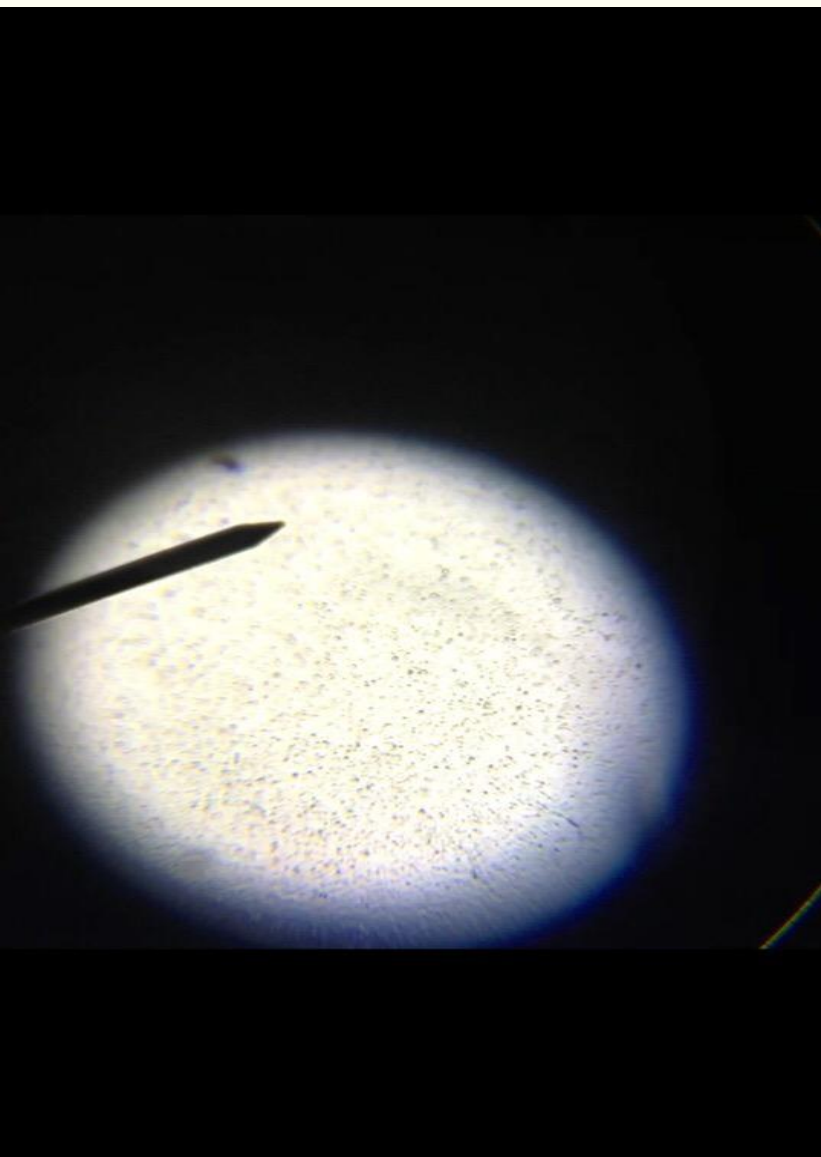
№	Түрі	Саны	Сынау нәтижесі	Қысқартылған атауы	Қысқартылған фамилиясы					
19.06.2018	2011	20.00	20.20	1	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	2	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	3	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	4	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	5	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	6	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	7	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	8	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	9	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	10	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	11	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	12	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	13	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	14	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	15	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	16	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	17	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	18	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	19	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	20	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	21	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	22	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	23	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	24	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	25	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	26	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	27	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	28	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	29	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	30	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	31	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	32	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	33	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	34	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	35	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	36	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	37	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	38	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	39	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	40	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	41	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	42	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	43	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	44	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	45	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	46	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	47	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	48	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	49	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А
19.06.2018	2011	20.00	20.20	50	санау	40.8	2	218	ҚАТ/ҚА/А	ҚАТ/ҚА/А

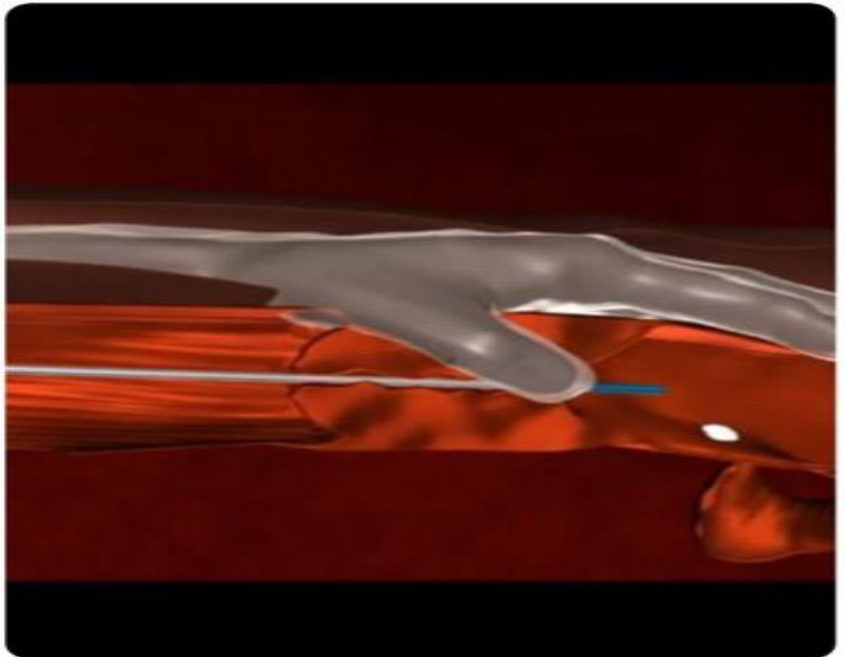
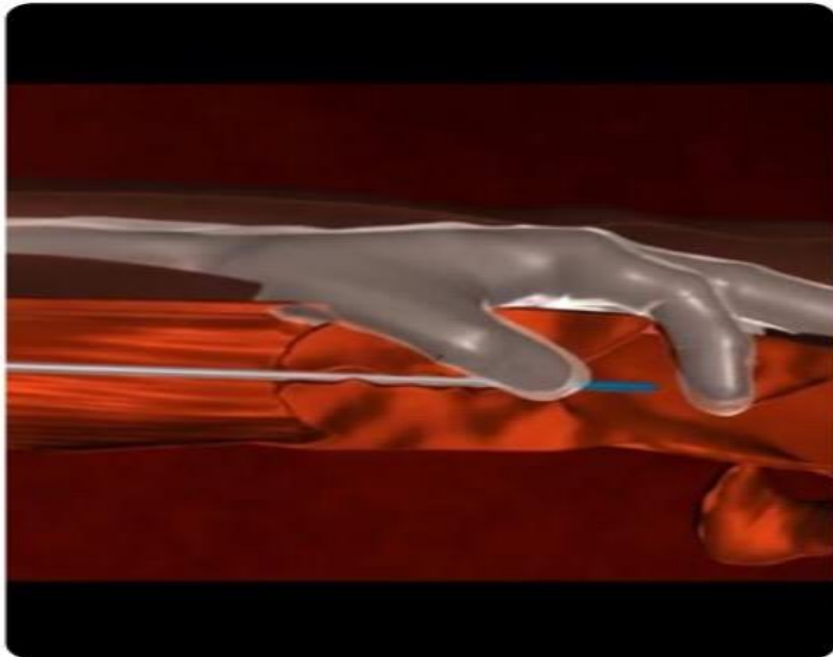
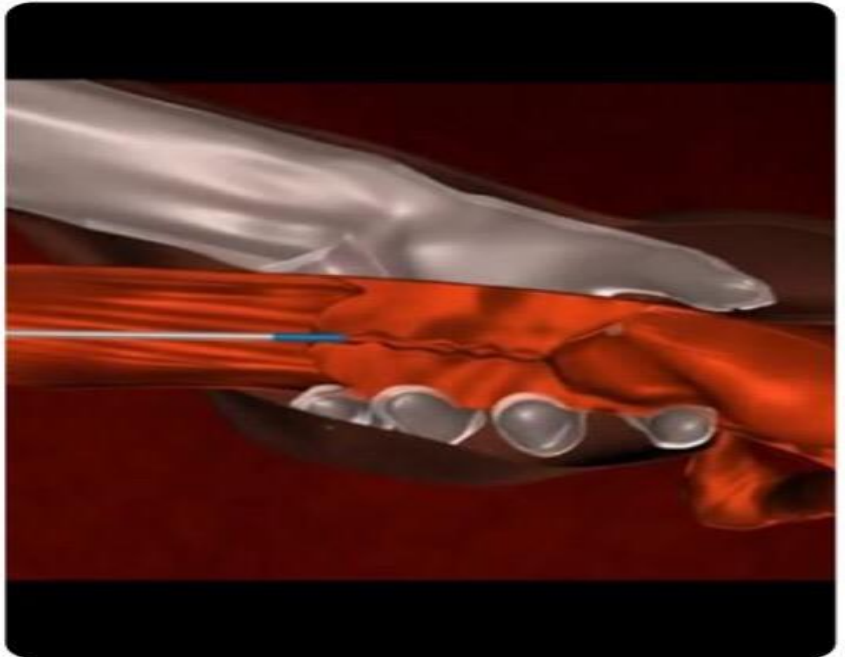
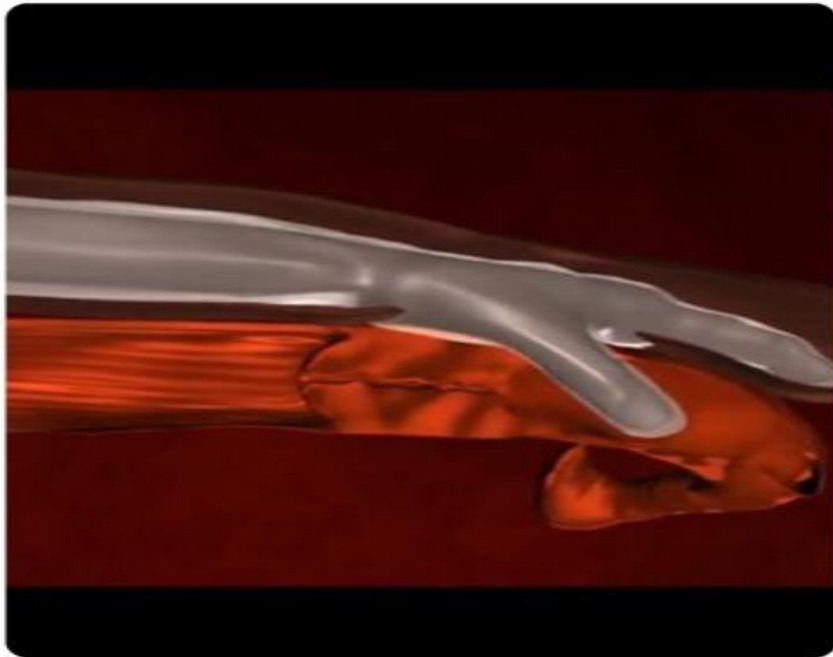

2. Акушерлік, гинекология және ауыл шаруашылық малдарын жасанды ұрықтандыру, қолдан ұрықтандыруды жүзеге асыру

- Амиран фирмасында қолдан ұрықтандыру келесідей жүргізіледі.
- **Қолдан ұрықтандыру.** 196°С азотта қатырылған сперманы t° 37-38°С суға салып, 1 минут ұстап, сүртіп, катетрді енгізіп, ұшын қырқып, сыртынан чехол қаптап, арқаға салып аламыз.
- Тік ішегіне қол салып жатырдың мойнынан ұстап, катетрді қынапқа енгізіп, қуықтың саңылауына түсіп кетпеу үшін, катетерді бірінші қынап кіреберісінің төменгі жағынан 10-15 см-ге жылжытып, содан соң 45°-қа жоғары қаратып әрі қарай жылжытады, содан соң катетерді туралап жатырдың мойнына толығымен кіргенше жылжытады. Содан кейін ұрықтандырушы-техник қолымен жатырдың мойынын ұстап тұрып, катетерді жатыр мойынының каналына жақындатып, кішкене саусақтың көмегімен катетерді алдыға қарай бағыттайды.
- Катетер жатыр мойынының каналына кіргеніне көз жеткізгеннен кейін, жатыр мойының алақанмен қысып ұстап аздап көтеріп, абайлап айналмалы қозғалыс жасап катетерге қарай жылжытады. Катетер жатыр мойнына кірген соң сұқ саусақпен бақылап тұрып катетерді жатырдың денесіне 0,5-1 см-ге жылжытып, катетердің поршеніне қысым жасау арқылы катетердің ішіндегі ұрықты ағызады.. Содан кейін, катетерді жыныс жолдарынан, ал қолды малдың тік ішегінен абайлап алып шығу қажет.

Қолдан ұрықтандыру жүргізу барысы, Акушерлік бөлімінің меңгерушісі , жетекшіміз -Азамат Көпбол.

Буаздықты анықтау,буаз мал күтімі:

- Малдың буаздығын немесе бедеулігін анықтау әрбір шаруашылықта міндетті түрде, жоспарлы түрде жүргізілуі керек.
- Бүгінгі таңда буаздықты анықтайтын көптеген әдістер белгілі, әсіресе, мен тәжірибеден өткен шаруашылықта УЗИ аппараты арқылы және тік ішекке қол салып анықтау кең қолданылатын әдіс екен.
- Малдың буаздығын анықтау үшін оны: анамнез мәліметтерін жинау, малдың жеке карточкасындағы, кітапшадағы мәліметтерімен танысу, малды сырттай ұстап тексеру, қынап және тік ішек арқылы зерттеу, рентгенологиялық,УЗИ арқылы және зертханалық зерттеулер жүргізу сияқты тәртіппен зерттейді. Бұл аталған әдістердің бәрін жасап шығу шарт емес, көп жағдайда, малдың буаз немесе қысыр екендігін анықтауға бір-екі әдістің өзі-ақ жеткілікті болады.

ИД	МНОМ	ГРУПА	ЛАКТ	СТЫЕК	ДСТ	ДПРОТ
169	CAN00010		7	3	STEVIE	246 25.07.2018
458	CAN00001		7	3	STEVIE	246 25.07.2018
471	CAN00001		7	2	STEVIE	246 25.07.2018
507	CAN00001		7	3	STEVIE	246 25.07.2018
3095	58183095		7	1	STEVIE	246 25.07.2018
398	CAN00001		7	3	STEVIE	247 24.07.2018
4589	58174589		7	1	STEVIE	248 23.07.2018
58174808	58174808		7	0	JAKE	248 23.07.2018
59187987	59187987		7	0	JAKE	248 23.07.2018
59188108	59188108		7	0	JAKE	248 23.07.2018
363	CAN00001		7	3	STEVIE	250 21.07.2018
1017	CAN00001		7	3	STEVIE	250 21.07.2018
2953	58182953		7	1	STEVIE	250 21.07.2018
3021	58183021		7	1	STEVIE	250 21.07.2018
4591	58174591		7	1	STEVIE	250 21.07.2018
190	CAN00001		7	3	STEVIE	251 20.07.2018
284	CAN00001		7	3	STEVIE	251 20.07.2018
383	CAN00001		7	2	STEVIE	251 20.07.2018
858	CAN00001		7	3	STEVIE	251 20.07.2018
1036	CAN00001		7	3	STEVIE	251 20.07.2018
392	CAN00000		7	3	STEVIE	252 19.07.2018
784	CAN00010		7	3	STEVIE	252 19.07.2018
1100	CAN00001		7	3	STEVIE	252 19.07.2018
4511	58174511		7	1	STEVIE	252 19.07.2018
58174668	58174668		7	0	STEVIE	252 19.07.2018
58174785	58174785		7	0	STEVIE	252 19.07.2018
889	CAN00001		7	3	STEVIE	253 18.07.2018
59188106	59188106		7	0	JAKE	253 18.07.2018
59188100	59188100		7	0	JAKE	254 17.07.2018
59188129	59188129		7	0	JAKE	254 17.07.2018
47	CAN00001		7	3	STEVIE	255 16.07.2018
3197	58183197		7	1	STEVIE	255 16.07.2018
4	CAN00001		7	3	STEVIE	256 15.07.2018
140	CAN00001		7	3	STEVIE	256 15.07.2018
800	CAN00010		7	3	STEVIE	256 15.07.2018
513	CAN00001		7	2	STEVIE	257 14.07.2018
432	CAN00001		7	3	STEVIE	259 12.07.2018
500	CAN00001		7	3	STEVIE	259 12.07.2018
511	CAN00001		7	2	STEVIE	259 12.07.2018
951	CAN00010		7	3	STEVIE	259 12.07.2018
390	CAN00001		7	3	STEVIE	260 11.07.2018
58174676	58174676		7	0	STEVIE	260 11.07.2018
58174883	58174883		7	0	JAKE	260 11.07.2018
3287	58183287		7	1	STEVIE	262 09.07.2018
360	CAN00001		7	3	STEVIE	263 08.07.2018
58174707	58174707		7	0	STEVIE	264 07.07.2018
58174758	58174758		7	0	STEVIE	264 07.07.2018
59188030	59188030		7	0	STEVIE	264 07.07.2018
148	CAN00010		7	2	STEVIE	265 06.07.2018

Бір ай бұрын ұрықтандырылған 5 сиырды УЗИ аппараты арқылы тексердік, 3-еу буаз екені анықталды. Тууына 2 ай қалған сиырларды суалтып, туу бөліміне ауыстырылады. Оң жағында жүргізілген есептер бойынша сол сиырлардың туу мерзімі жазылған кесте көрсетілген.

2.4. Индетке қарсы алдын алу шаралар

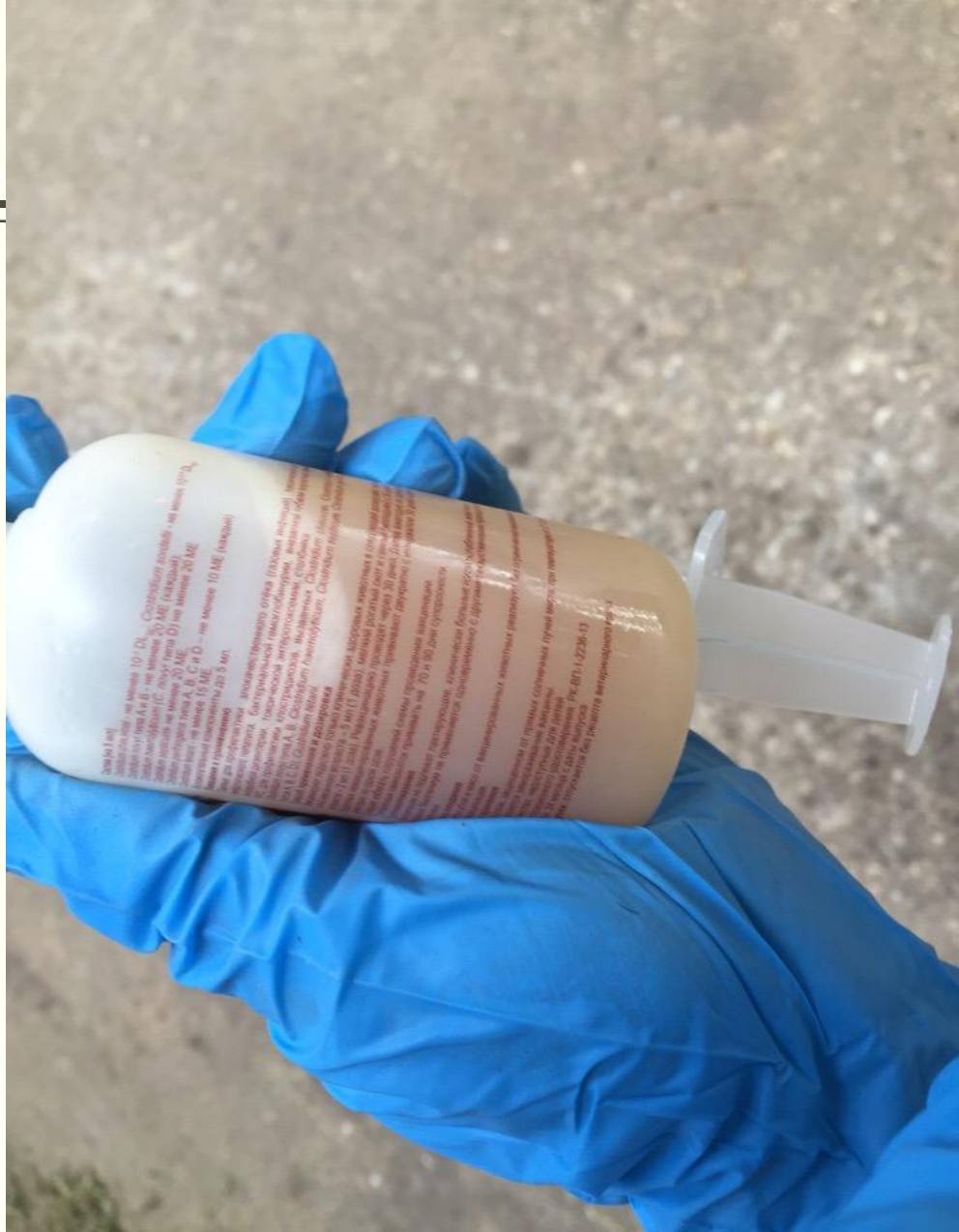
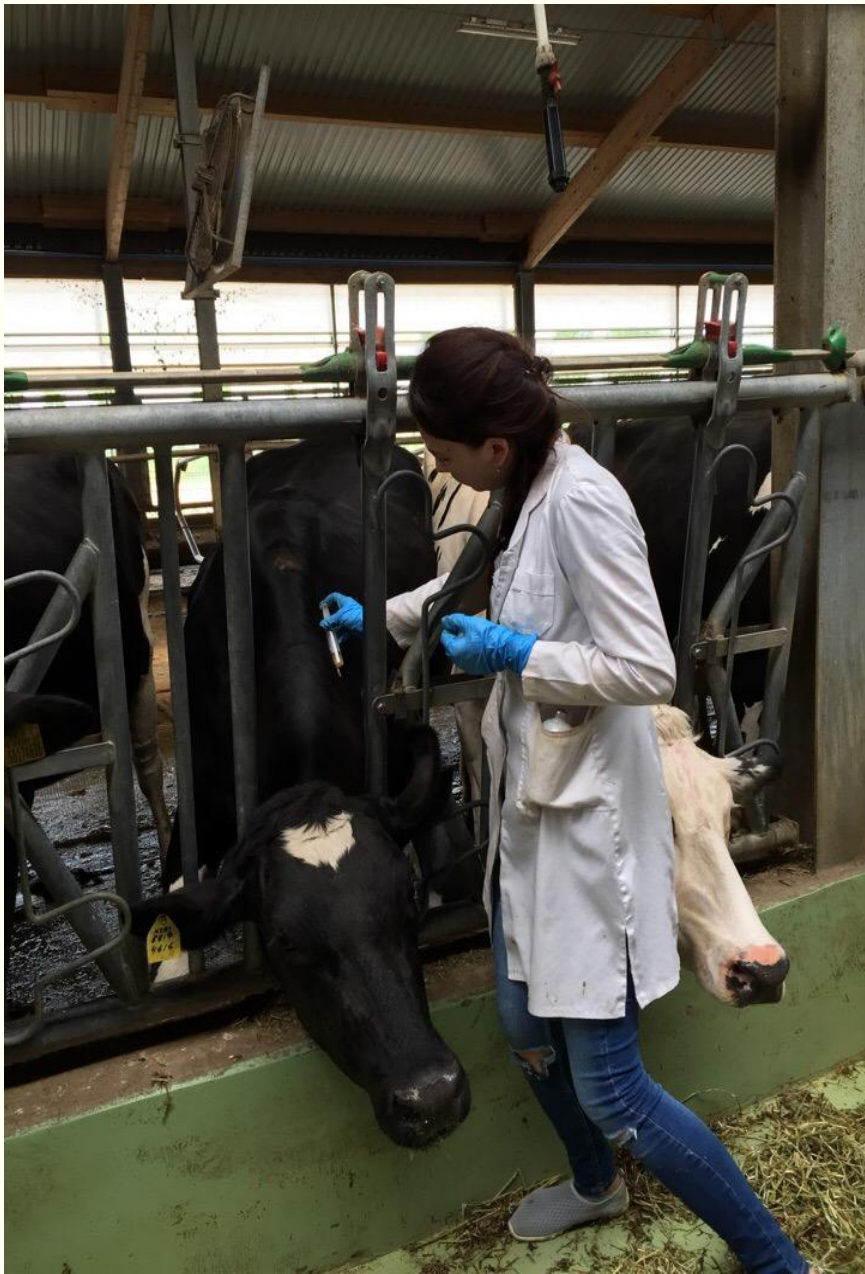
Өндірістік практика нәтижесінде шаруашылықта жұқпалы ауруларға қарсы шаралар ұйымдастырылды. Индетке қарсы шаралар жұқпалы ауруларды болдырмау үшін дауалау (алдын алу) шаралары іске асырылады. Ол белгілі бір жүйемен жоспарлы түрде жүргізіледі. Жануарлардан қан алуға арналған вакуум таймер пробиркасы мынаны қамтамасыз етеді:

- Қан алу процедурасының мал дәрігеріне максимальды қауіпсіздігін қамтамасыз етеді;
- Тез жылдамдықта алуға (5-10 сек) мүмкіндік береді;
- Қан ұйытпайтын арнайы антикоагулянт орналасқан;
- Таңбалау және тасымалдауға өте ыңғайлы;
- Центрифугалу кезінде қақпағын ашпай қолдануға мүмкіндік бар.

Вакуум таймер қарапайым шприцке ұқсас, бірақ поршенінің орнына вакуум орналасқан төменгі қысымды пробиркасы орналасқан.

709 сиырға вакцина салынды.

2.5 “Амиран-Агро” ЖШС-на тиесілі сиырлар мен бұзауларды азықтандыру ерекшеліктері. Жаңа туылған бұзауларға күтім көрсету шаралары.

Жаңа туған бұзаулар арасында асқазан-ішек ауруларының алдын алу үшін уыз бен сүтті асықтырмай ішкізіп үйрету керек. Ең тиімдісі емізiктi ыдыспен(соска) берген дұрыс.

Бұзауға туғаннан кейін 1-1,5 сағаттан кешіктірілмей дер кезінде уыз ішкізу. Уыз бұзау үшін оның тіршілігінің алғашқы сәтіндегі ең толық құнды азық болып табылады.

Бұзау еметін уыз бен сүт жылы (35-37С) болуға тиіс.

Желіні ауыр сиырлардың бұзауына енесінің уызын беруге болмайды.

Сиырларды азықтандыру

2.6 Акушерлік-гинекологиялық ауруларын емдеу және тексеру.

Өндірістік тәжірибе нәтижесінде мынадай акушерлік-гинекологиялық аурулар кездесті:

Ауру атаулары	Мал басы саны			
	Барлығы	жазылғаны	Жағдайы төмендегені	Лажсыздан сойылғаны
Эндометрит	4	4	-	-
Мастит	12	11	-	1
Тууға актісіне көмектесу	3	3	-	-
Туған сиырдың жалпы жағдайын жақсарту	3	3		

Туған сиыр организміне дәрумендер жетіспегендіктен, шуын жеп жатыр

Іш тастау – буаздық кезең тоқтап, жатырдағы ұрық жартылай немесе түгелдей жойылып кетуі, болмаса дамыған немесе өлген ұрықтың жатырдан сыртқа шығарылуы. ~~Әдетте төл өлгеннен кейін 2–3 тәулік өткен соң мал іш тастайды, кейде төл іште солып, ферменттердің әсерінен оның жұмсақ тіндері іріп түседі де, жатырда тек сүйегі ғана қалады. Болмаса төл іште шіріп, малдың өліміне соқтырады.~~

- . Сүтті комплекс бөлімінде № 334 нөмерлі сиырда катаралді эндометритке тіркелінді.
-
-

- Rp.: Oxytocini 5 ED -1000,0

- D.S. Бұлшық етке.

- #

- Rp.: Natri Hydroxydi 4,0

- Aquae destillatae 400,0

- Misce fiat solutio

- D.S.жатыр ішіне.

- #

- Rp.: Metritili ED -1000,0

- D.S. Жатыр ішіне.

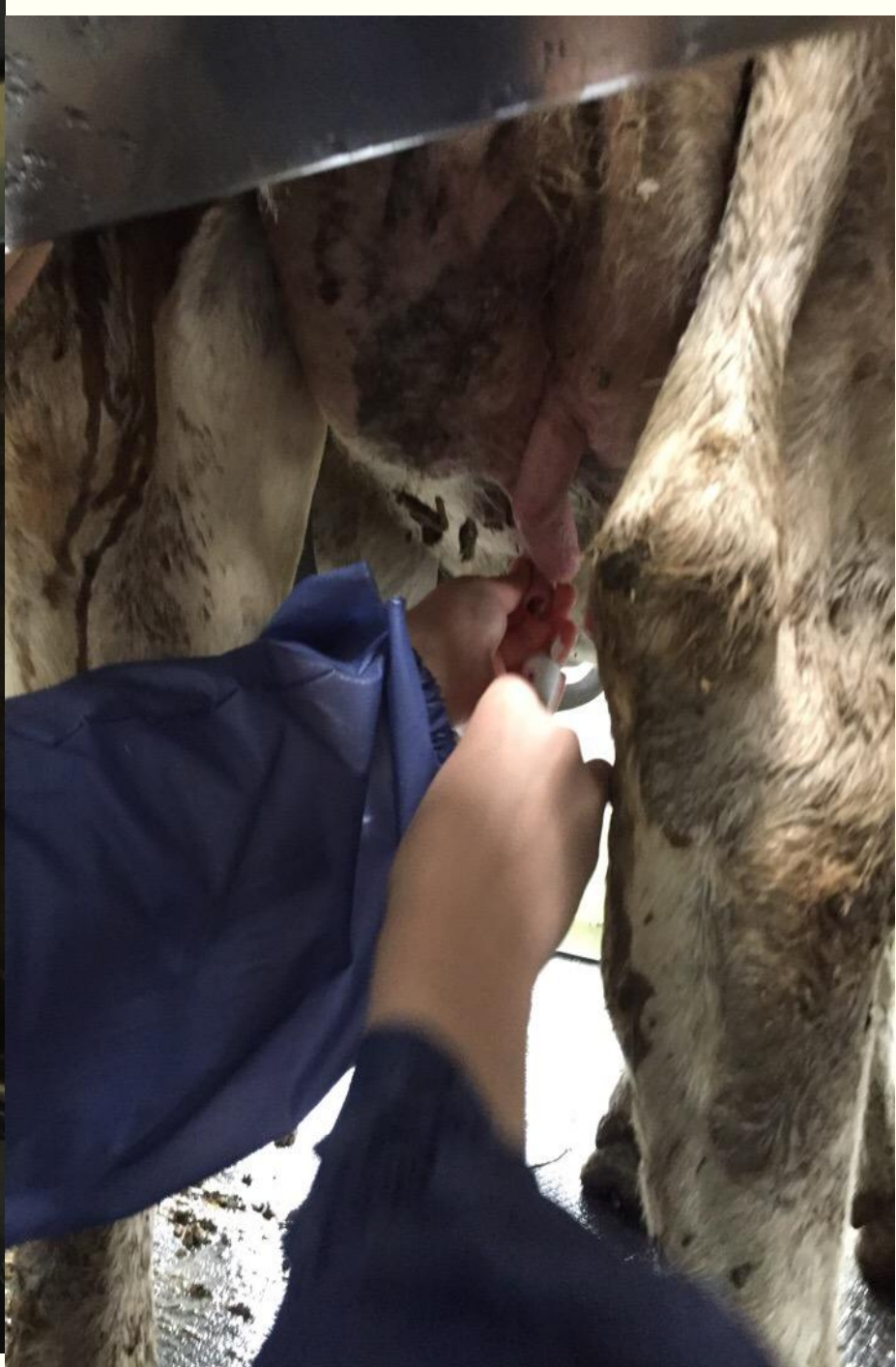
- #

- Амиран фермасында туғаннан кейін жіті эндометриттің алдын алу үшін және жатырдың жылдам қалпына келуі үшін, жатыр ішіне, 140-150мл мөлшерде, "Ниокситил Форте" препаратын 10-12 күн, күн ара қолданады екен. Жатыр ішіндегі әртүрлі қалдықтардан, экссудаттардан шайып, тазалап шығады.

Акушерлік аурулар. Мастит ауруын емдеу «Калифорнийский мастит-тест»-пен анықтап, емдеу жүргіздік

Туу актісіне көмектесу

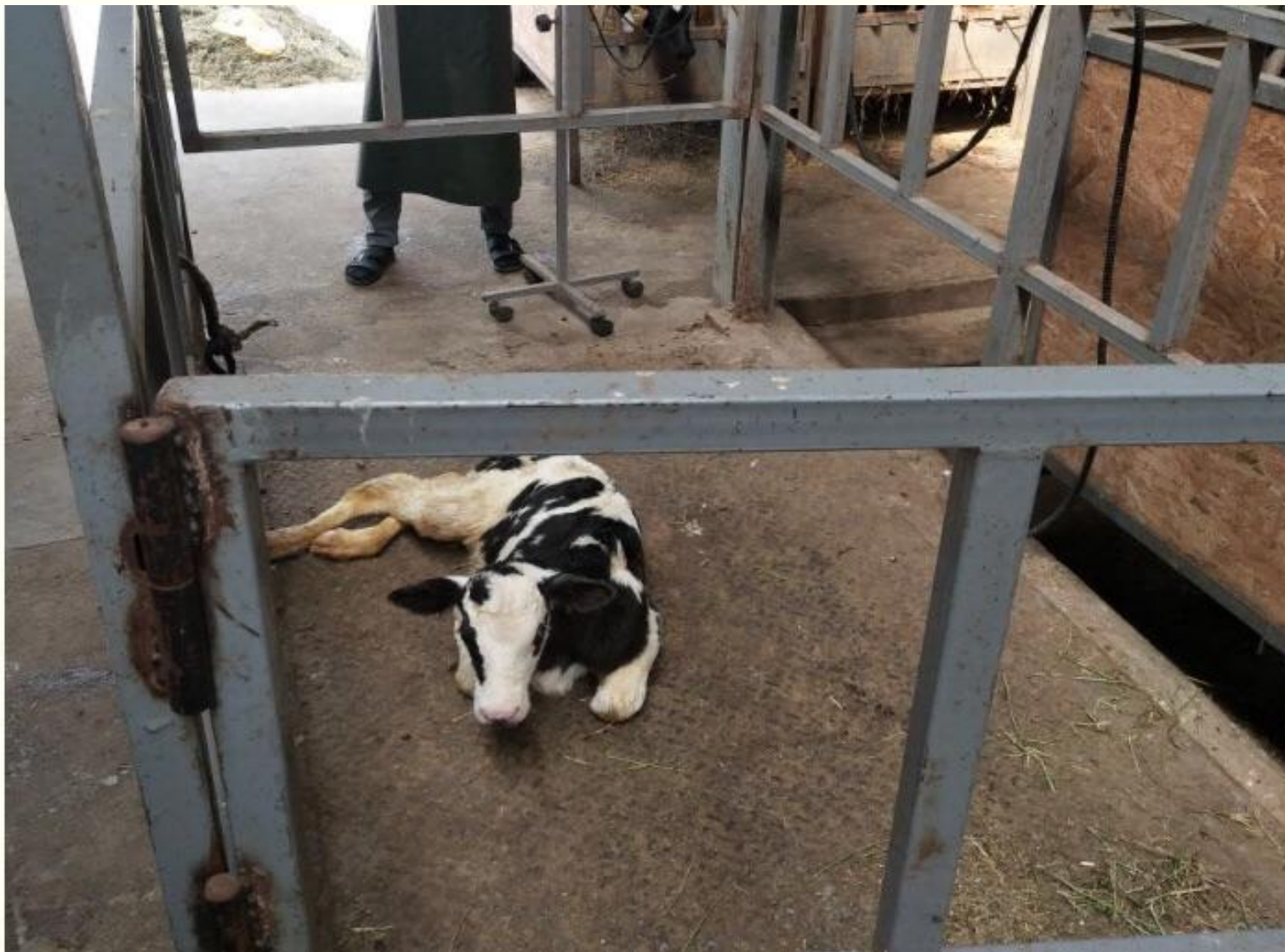
Шудың түсуі

Жаңа туылған бұзаудың кіндігіне йод ерітіндісін жағу.

Туылған бұзаудың салмағын, бойын өлшеу.

№4532 нөмірлі сиыр ұзақ уақыт ірінді желінсаумен ауырған, емдік шаралар нәтиже бермегендіктен ласыз сойылды. Желіндегі патологиялық өзгерістері: паренхимасының әр бөлігінде ірің толған қуыстар байқалды, желіні үлкейген, өте қатты, паренхиасы өліп, орнын дәнекер ұлпасы басқан. Сойылған малдың еті зертханаға бактериологиялық, биохимиялық талдаудан өткізілді, қолдануға жарамды деп танылып ет комбинатына өндеуге жіберілді.

2.7 Жұқпалы ауруларға қарсы алдын алу және емдеу шаралары

Шаруашылықта кездескен аурулардың бірі – сарып (некробактериоз). Некробактериоз негізінен сирақ бақайының іріндеуі және өліеттенуі арқылы етекшеленетін жұқпалы ауру. Қоздырушысы – *Bacterium pastophorum* бактериясы микробының қатерлі әсерінен пайда болады.

МТФ бөлімінде № 7818 номерлі ірі қара малынан некробактериоз ауруы тіркелді.

Көрсетілген ем шаралары: ауырған мал бөліп алынып, құрғақ қорада ұсталынды. Ең алдымен дертке шалдыққан ұлпаларды тазалап, өліеттенген ұлпаларды қабыршақтанып кеткен ірің мен сора бөлінділерін аластап, 3%-дық сутегі асқын тотығы, 1%-дық мыс купоросы ерітіндісімен жуып, деготь берестовый немесе чеми спрей сеуіп дәке бинтімен орап қойдық. Бұлшық етке нетокс (тетрациклин) 40 мл және тетравит ерітіндісін 15 мл тері астына жіберілді.

Емдеу шараларынан кейін 8 күннен кейін мал жағдайы жақсарып, тұяғы қатайып, қалпына келді. Дегенмен, емдеу шарасы 10 күнге жеткізілді.

Сонымен қатар шаруашылықтағы құрғақ қорадағы 100 бас малға некробактериоздан алды алу мақсатында ванналар ұйымдастырдық.

-
-
- "Амиран" шаруашылығында тұяқ ауруларының алдын алу үшін сиырларды аптасына екі рет арнайы ваннадан өткізеді. Алдымен ваннаны механикалық тазалаудан өткізіп, сумен шайып шығады. Сыйымдылығы 200 литр шелекке 12,5 кг мыс сульфаты мен 2,5 литр формалин ерітіндісін қосып, үстіне жылы су құямызқ ерітіндіні жақсылап араластырып ваннаны шығаберіс жағынан бастап толтырады. Содан сиырларды өткізеді. Бұл дерматит, тұяқ аурулары, некробактериоздың алдын алуға көмектеседі.
 - Шаруашылықтағы құрғақ қорадағы 100 бас малға некробактериоздан алды алу мақсатында ванналар ұйымдастырдық.
 - Rp.: Sol.Formalini -5 % - 2.5 l
 - Pulveris Cupri sulfatis -10 %-12.5 kg
 - Aquae destillatae - g.s
 - M.f. solutio
 - D.S. Сыртқы ваннаға

Тәжірибе барысында 52 сиырдың тұяғын тазаладық.

Сүт комплексі. Сиыр сауу алаңы

2.9. Хирургиялық аурулар және олардың емдеу шаралары

Абсцесс (abscess), терінің терең қабатында немесе ішкі органдарда жұқпалы бактериялар тудырған қандағы лейкоцит ұлпаларының бұзылуы салдарынан пайда болатын ірің. Ағзалар мен тканьдерде қабыну салдарынан іріңнің шоғырланып жиналуы. Қою сары ірің сау ұлпаларды қоршап тұратын жасуша сыртындағы сұйықтықтан бөлініп тұрады. Іріңді ісікті кесу немесе жару іріңнің ағып кетіп, ісіктің қайтып, ауырсынуды басады.

Сырға салдық.

2.8. Жұқпалы емес ауруларды емдеу шаралары

Ауру атаулары	Мал басы саны			
	Барлығы	Жазылған ы	Жағдайы төмендегені	Лажсыздан сойылғаны
бронхопневмония	1	1	-	-
Диарея	3	3	-	-
Күн өту	1	1	-	-

№ 224 бұзаудың азыққа тәбеті болмай арықтаған, кеуде тұсын тыңдап көргенде айқын қырылды байқадық. Алдымен бұзауды құрғақ жылы үйшікке ауыстырып, астына керегінше мөлшерде құрғақ шөп жайдық. Алдымен дене қызуын өлшедік. Дене температурасы 40,5 градусқа дейін көтерілген. Емдеуді бірден бастап кеттік. Сүт пен суды жылытылып берілуін қадағаладық. Сонымен қатар бұзаудың жалпы жағдайын көтеру мақсатында энрофлокс 5% 200 мл, глюкоза 200 мл, катазол 5мл, ибр 5мл көлемінде қосып, күре тамырға система ретінде жібердік. Бұлшық етке фенилоджект 50 мл көлемінде бұлшық етке. Осы емді 5 күн бойы жасадық.

Бронхопневмонияға шалдыққан бұзауға емдік шараларды жүргіздік.

№7262, 7265, 7466 нөмерлі бұзауларда диарея байқалды. Бірден оқшаулап, жылы ұяшықтарға кіргізіліп, астын құрғату мақсатында сабан төседік. Бұзаудың клиникалық белгілері жүдеген, азыққа тәбеті нашарлаған сонымен қатар құйрық тұсы сұйық нәжіспен былғанған. Нәжісінің түсі сарғыш, консистенциясы сұйық. Бақтияр аға мұның бұзаулар арасында қалыпты жағдай екендігін, бірақ дер кезінде емдемеген жағдайда, асқынып басқа ауруларға шалдығып кетуі, тіпті арықтап өліп кетуі мүмкін екендігін айтты. Бұауға антидиарея ұнтағын ұнтағын 1 ас қасық мөлшерінде, 200мл жылы суға суға араластырып бердік. Ішпеген жағдайда ішкізуге талпыну қажет. Бұзауға пен-стреп 100 антибиогін 20 мл көлемінде бұлшық етіне салдық. Осылайша осы емді 5 күн қайталап отыру қажет. Сонымен қатар бұзаудың жалпы жағдайын көтеру үшін , глюкоза 200 мл, аскорбин қышқылы 50 мл, дюфалайт 200 мл , катазол 50 мл араластырып, күре тамырға система түрінде салдық.

№335 нөмерлі оұзауға оокс көленке түспеген жерде орналасқандықтан күн өткен, емдік шаралар жүргізілді. Жағдайын жақсарту үшін глюкоза ерітіндісі 150мл күретамырға құйылды, салқын су берілді, тері астына 4 күн кордиамин 5 мл егілді.

Дәрілер тізімі:

COYNE-FARMS MASS JAKE ET (Семья быка)
GO-OP GOLD CHIP CARMELO-ET
Harmony-No mayfield Stevie ET (Семья быка)
IN-R 18 (Biotin Aktiv)
IN-R TMR Mineral
OVINA PARKER JEJJO (Семья быка)
Агита 0,4 кг
Айнил 50мл ✓
Амоксицилин ✓
АСД 2 Армавир, 100мл
АСД Фракция 3, 100мл
Бензилпенициллина Натриевая соль
бинт нестерильный
Бутастим р-р д/ин 100мл
Вакцина против некробактериоза животных
Вакцина формолквасцовая против
вспомогатель родов Vink
Ганасан 5л
Гель д/площадей 500мл с камф и мент Веда
глауберова соль 500гр
Деготь берез
Дексаметазон 100мл
Дизпаркол
Дитрим
Драйклоксакол
Е-селен 100мл
Е-селен 50мл
Заменитель обезжиренного молока
Извермек 1% 100мл МОСАГРОГЕН
Игла луэр
Интертрим

Перчатки медицинская
Перчатки медицинская
Перчатки латексные
Пинцет анатомический общего назначения
Препарат АСД фракция-3 расф 100мл
прогестерон
Раствор глюкозы 40% 400мл
Раствор йода спирт 5%
Раствор кальция хлорида
Раствор окситоцина
Раствор перекиси водорода
Раствор перекиси водорода 3%
Ресфлор
Семя-быков производителей Голштинской
Сидр 1900 № 10 капс
Спирт Этиловый
Стрептомицин
Суправак
Сурфагон 100мл
тилосин
Тимпанол 200 мл
Ультрадизиан 100мл
Фертагил
Фертадин
флорокс
Флунекс
Фоллимаг 10мл
Формалин
Цефтиприм 5% 100мл
Цефтонит
чеми спрей
шприц 10,0
шприц 20,0
Элесзит
Энрофлокс 5%, 100 мл
ЭПРИМЕК 100МЛ
Эстрофан
эстрофантин 10 мл
Юберин

Е-селен 100мл
Е-селен 50мл
Заменитель обезжиренного молока
Извермек 1% 100мл МОСАГРОГЕН
Игла луэр
Интертрим
Каль энд 30мл
калия перманганат
калф Эйд 30мл
Кальфосет инъекц. 100мл
Кальций хлористый
Кальция борглюканат 100мл
Кальция борглюканат 20%. 100мл
Катозал 10%
Кетопроф
Кобактан
Кофеин бензоат натрия
Креолин 1л
Левомецитин таб
Лимоксин 200ЛА
Линимент Вишневого 200гр
мазь Акамиксан
мазь ихтиоловая 200гр
Мазь ихтиоловая 200 гр
Мазь тетрациклиновая 1% 200 гр
макротил
Маммиклокс
Мастинон Форте
медикаменты
Милениум 100мл
настойка чемерицы
Натрий Бикарбонат имп.
Нео-Карнитин
Ниокситил 1л
нитокс
Новоскин 2% 2мл
Обезроживатель
Орбенин ЕДС
Орбенин ЕДС шприц от мастита
пенстрел-200.
Перчатка акушерская
Перчатка нитриловые

“Амиран-Агро” ЖШС ветеринарлық аптекасымен, қолданыстағы жана тәріптік препараттармен табыстық.

Нео-Карнитин

Кормовая добавка в виде раствора для перорального применения
Для животных

Состав

Карнитин гидрохлорид	50 г
Бетаин-гидрохлорид	60 г
DL-метионин	15 г
L-лизин моногидрохлорид	100 г
Инозит	10 г
Холин хлорид	200 г
Витамин B12	10 мг
Сорбит	200 г
Вспомогательные вещества	до 1000 мл

Показания к применению
Для нормализации обмена веществ у сельскохозяйственных животных, в том числе птиц: при несбалансированном кормлении, стрессах (вакцинация, смена рационов, транспортировка); в период интенсивного роста, симпатиком в период лактации.

Дозировка и способ применения
Вводят животным перорально с водой для поения индивидуально или оравым способом в течение 5-10 суток в дозе 0,5-1,0 мл на литр воды.

Эффект ожидания
Увеличение продуктивности в период и после применения Нео-Карнитина.

Способ применения
Используют в пищевых целях без ограничений.

Срок хранения и транспортировка
Хранить и транспортировать кормовую добавку следует в упаковке водителя, в сухом, защищенном от прямых солнечных лучей месте, при температуре от 5 °С до 25 °С.

Использовать в местах, недоступных для детей

Регистрационное удостоверение: 724-2-3-14-6079ПВИ-2-3-14/04202.
Исключительно для ветеринарного применения.
Исключительно для ветеринарного применения.

Производитель: s.p. veterinaria, s.a.
С.П. Ветеринария, С.А.

Адрес: Стр. Вильямушис, Кпл. 4-1 • 43330 Радзеве (Параногэ) - Стр. Ктра. Руче-Вильямушис, Кпл. 4-1 • 43330 Радзеве (Параногэ) - ИСЛАНДИЯ

НИОКСИТИЛ ФОРТЕ

МНН: рифампицин (Rifampicin), нитроксилин (Nitroxoline), тилозин тарtrate

СУСПЕНЗИЯ ДЛЯ ВНУТРИМАТОЧНОГО ВВЕДЕНИЯ
100,0 см3 содержит 1,0 г рифампицина; 0,4 г нитроксилина; 1,0 г тилозина тартрата

Показания к применению: для лечения и профилактики эндометритов у крупного рогатого скота.

Порядок применения:
Перед использованием препарат подогреть до температуры 36-38°С и выболтать, вводить внутриматочно в дозе 10-15 см3 на 100 кг массы животного с интервалом 48-72 ч до выздоровления. С профилактической целью препарат вводят однократно, после отделения последа в дозе 10 см3 на 100 кг массы животного.

Хранить по списку Б, в сухом, защищенном от света месте при температуре от +4°С до +25°С.
Хранить в недоступном для детей месте!
Запрещено применение препарата по истечении срока годности.
Перед применением внимательно ознакомиться с инструкцией.

Годен до / Серия
Дата производства

012020 / 080118
080118

Регистрационное удостоверение №4193-10-13 БА
ТУ ВУ 300237386.014-2013

III Қорытынды

Қорытындылай келе, мен өндірістік тәжірбиемді атқару барысында университет қабырғасынан алған теориялық білімімді практика жүзінде іске асырдым. Бұл тәжірбие кезінде инспекция, ветеринарлық алғашқы көмек көрсетуді, зертханалық түрлі реакцияларды қоюды және зертханалық зерттеу жұмыстарымен күнделікті жұмыс жасап дағдыландым. Тәжірбиемді атқару барысында зертханада, инспекцияда, ветеринариялық құқықтарымен, міндеттерімен және сонда жұмыс жасайтын мамандардың жұмысымен таныстым. Өндірістік тәжірбие барысында ветеринар дәрігердің жанында жүріп көптеген ауруларды емдеп, вакцинациялап, акушерлік көмек көрсетуді үйреніп, зертхана меңгерушісінің тапсырмасы бойынша жұмыстар атқардым.

Өндірістік тәжірибеге қорытынды кестесі:

№	Іс-шара атауы	Мал басы
1	Жүргізілген емдік шаралар:	
	А) акушерлік аурулар:	
	Эндометрит	4
	Мастит	12
	Туу	3
	Туудан кейінгі жалпы жағдайды жақсарту	3
	Б) жұқпалы ауру:	
	Некробактериоз	1
	В) хирургиялық аурулар:	
	Абцесс	1
	Тұяқ тазалау	52
	Мүйіз ампутациясы	1
	Г) жұқпалы емес ішкі аурулар:	
	Бұзау бронхопневмониясы	1
	Диарея	3
	Күн өту	1
2	Ірі қарадан қан сынамасын алу Құнажыннан	400
3	Вакцинация: Анаэробты инфекцияға қарсы	706
5	Сырғалау: Бұзау	35
6	Жасанды қолмен ұрықтандыру	21
7	Патологоанатомиялық зерттеу жүргізілді	1

IV Пайдаланған әдебиеттер:

-
- 1. Д.Чередков, В.Никаноров, В.Захаров. "Хирургия және ортопедия " Алматы, 1953 жыл. (148)
 - 2. Орысша-қазақша малдәрігерлік сөздігі. Т.Сайдулдин Алматы-1993жыл (102)
 - 3. .Б.К.Ілиясов."Алғашқы ветеринариялық жәрдем". Алматы 2001 жыл. (114)
 - 4. .Б.К.Ілиясов. Ветеринариялық хирургия. Алматы 2009 жыл.(200)
 - 5. «Мал акушерлігі және гинекологиясы» М.Н. Жоланов, Қ.У.Қойбағаров, О.Т. Туребеков, М.Ә.Мадияров Алматы -2005 жыл
 - 6. «Мал көбею биотехнологиясы» М.Н. Жоланов, Қ.У.Қойбағаров, О.Т.Туребеков Алматы - 2009 жыл
 - 7. «Паразитология және жануарлардың инвазиялық аурулары» М.С. Сабаншиев Алматы - 2011 жыл
 - 8. «Жануарлардың жұқпалы аурулары және аса қауіпті аурулар» Т.Сайдулдин Алматы – 2015 жыл
 - 9. «Жануарлар ішкі аурулары», Молдағұлов М.А., Есходжаев Ө.К, Заманбеков Н. А.,Қожанов К.Н., Өтенов А.М., Боғыспаев А.Қ. Алматы-2010 жыл
 - 10. «Алғашқы ветеринариялық жәрдем» Ілиясов Б.К Алматы - 2001 жыл
 - 11. «Малдың ішкі жұқпалы емес аурулары» К.Н. Қожанов Семей-2005 жыл
 - 12. "Ветеринариялық патологиялық анатомия" Ө.Ығылманұлы Алматы-2010 жыл
 - 13. <http://kazmedic.kz/>